

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΖ'

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστο. ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ἐπι τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 89.

13 Μαΐου 1884

Ο ΑΚΡΟΒΟΔΙΣΤΗΣ ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΔΜΠΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος τῆς προηγ. φύλλον.)

Β'.

Ἐγώ, ἤμην ἔξω φρενῶν καὶ ἐφερόμην ὡς κτῆνος. Δρομαῖος ἐξῆλθον τῆς σκηνῆς χωρὶς νὰ τοῦ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς, χωρὶς νὰ ἐκτελέσω οὐδὲ μίαν ἐκ τῶν τελευταίων του παραγγελιῶν. Διέτρεξα τὸ στρατόπεδον κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις· ἐπανῆλθον εἰς τὴν κατοικίαν μου, ἐξῆλθον πάλιν ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθην νὰ ἐξυπνίσω πέντε ἐξ φίλους διὰ νὰ ἀναγγείλω εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ ἀκροβολιστὴς εἶχεν ἀποθάνει. Μέχρι τῆς ἑκτῆς πρωϊνῆς ὥρας ἐπλανώμην ὡς μεθύων.

Τότε ἐσκέφθην νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ νοσοκομεῖον, αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην νὰ τὸν ἐπανίδω. Ἐφθασα εἰς τὴν σκηνὴν του, ἀλλ' οἱ νοσοκόμοι τὸν εἶχον ἤδη ἐξαγάγει ἔξω. Ἐκεῖτο ὑπτίος κατὰ γῆς καὶ δὲν ἐφαίνετο παρὰ μόνον τὸ πρόσωπόν του τὸ σῶμά του τὸ εἶχον κεκαλυμμένον μὲ ἐν ἐξ ἐκείνων τῶν χονδρῶν σκεπασμάτων, μὲ τὰ ὁποῖα σκεπάζομεν τὰ ὑπόζυγια. Πλησίον του ἔκειντο πέντε ἢ ἐξ ἄλλα πτώματα κεκαλυμμένα μὲ ὅμοια σκεπάσματα. Εἰς τὴν πλησίον ἰδρυμένην σκηνὴν ἠκούετο ὁ ῥόγγος τραυματίου πνέοντος τὰ λοίσθια.

Ἦτο ἀπαισίον νὰ ἐβλέπετε νὰ πρασινίζῃ ἀυθαδῶς καὶ ἀναισθητῶς ἡ ὥραια, ἡ νωπὴ χλόη, περὶ τὸ ἄτυχον ἐκεῖνο πτώμα. Ὁ οὐρανὸς εἶχε βαθύ κυανοῦν χρῶμα καὶ ἀνηλεῶς ἔλαμπεν ὁ ἥλιος. Ἡ πρωῖα ἐκείνη ἦτο ἀληθῶς θαυμασία διὰ τοὺς ζῶντας, ἀλλ' ἐμοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐφλέγοντο καὶ οὐδεμίαν εἶχον ὄρεξιν νὰ ἀνοιχθῶσιν εἰς ἕκστασιν καὶ θαυμασμῶν.

Καὶ ἐγὼ δὲν ἤξεύρω πόσῃ ὥραν ἔμεινα ἐκεῖ καρφωμένος ἐπὶ τῶν χόρτων τῶν δροσερῶν καταδαγκάνων τὰς χεῖράς μου, καὶ ὑποβαυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ ῥόγγου τοῦ ἐκπνέοντος σπαχῆ. Αἰφνης ἐν κτύπημα, τὸ ὁποῖον ἠσθάνθην ἐπὶ τῆς ράχews μὲ ἐπανεφέρην εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ἦτο ὁ στρατηγὸς καὶ ἤρχετο νὰ ἴδῃ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ νὰ ἀποχαιρετίσῃ τοὺς θανόντας· οὐδεμίαν λέξιν παρηγορίας μοὶ εἶπε διότι ἤξευρεν ὅτι ἤμην ἀπαρηγόρητος.

« Λοχαγὲ Βροῦννερ, ἐφώνησε πρὸς ἐμὲ μὲ τὴν ἀξιωματικὴν του φωνήν, κάνεις νὰ μὴ ἐξέλθῃ μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Εἰς τὰς ἑπτὰ θὰ κηδεύσωμεν τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους, τοὺς ὁποίους ἐχάσαμεν. Πρέπει νὰ λεχθῶσι δύο λέξεις ἀποχαιρετισμοῦ ἐπὶ τοῦ τάφου των καὶ εἰς ὑμᾶς ἀναθέτω τὸ καθῆκον τοῦτο. Ἐπανέλθετε εἰς τὴν σκηνὴν σας διὰ νὰ παρασκευασθῆτε, ὁ καιρὸς ἐπέιγει.»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν μοῦ ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ δινηθύνθη πρὸς τὸ νοσοκομεῖον. Περὶ τὰ τέλη τῆς πρὸς ἐμὲ ὁμιλίας του εἶχε καμφθῆ ἡ φωνὴ του καὶ ἐκ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφύσησε τὴν μύτην του ἅμα ἀπεμακρύνθη, ἐνόησα ὅτι μετὰ κόπου εἶχε καταστείλει τὰ δάκρυα ἐνώπιόν μου. Ὁ στρατιώτης ὀφείλει πολλῶν πραγμάτων νὰ εἶναι γνώστης καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων, τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Ἐὰν δὲ ὁ γηραιὸς ἀρχηγὸς δὲν ἤθελε μοὶ ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον τοῦ ἐπιταφίου λόγου, δὲν ἤξεύρω εἰς τί ἀνοησίας θὰ ἤθελα τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκτραπῆ. Συνθέτοντα λοιπὸν καὶ γράφοντα τὸν λόγον μου μὲ εὐρεν ἡ μεσημβρία καὶ ὅταν ὀπισθόποτε εἶχον τελειώσει τὸ ἔργον, ἤρχισα νὰ μανθάνω τὸν λόγον ἀπὸ στήθους καὶ νὰ τὸν ἀπαγγέλλω ἐντὸς τῆς σκηνῆς μου.

Ἄλλ' ὅταν τὴν ἐσπέραν εἰς τὰς ἑπτὰ, ἠσθάνθην τὸν ἑαυτόν μου πρὸ τοῦ χείλους τοῦ χάσκοντος τάφου, ὅπου ἀμυδρῶς διεγράφετο ὑπὸ τὸ κομμάτιον ἐκεῖνο τοῦ χονδροῦ ὑφάσματος τὸ ἄθλιον πτώμα τοῦ ἀκροβολιστοῦ, ἔχασα διὰ μιᾶς καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν φωνὴν καὶ τὴν δύναμιν. Πεντάσις ἢ ἐξάνσις ἐπανέλαβον μηχανικῶς τὴν λέξιν *συναδέλφοι*, ὀλόκληρος κόσμος ἰδεῶν ἤρχισεν ἀτάκτως νὰ χορεύῃ ἐντὸς τοῦ κρανίου μου, ἀλλ' οὐδεμίαν ὀριστικῶς ἀπεφάσιζε νὰ ἀποχωρισθῆ τῶν ἄλλων καὶ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου. Ὑποθέτω δὲ ὅτι ἡ ζωηροτάτη καὶ σπουδαιοτάτη πάσῶν θὰ ἦτο ἡ ἀντίθεσις τοῦ σκοτεινοῦ τάφου, ὃν ἔβλεπον ἐνώπιόν μου πρὸς τὸν στρατιωτικὸν ἐκεῖνον τοῦ φίλου μου βίον, τοῦ ὁποῖου τόσον λαμπρὰ ὑπῆρξεν ἡ ἀρχή. Θὰ μοῦ ἦλθε δὲ βεβαίως εἰς τὸν νοῦν ὅτι τὴν προτεραίαν, καθ' ἣν ὥραν εἰσηρχόμεθα εἰς τὸ χωρίον, ὁ στρατηγὸς μοὶ εἶχεν ὑποσχεθῆ τὸν σταυρὸν τῆς λεγεῶνος διὰ τὸν φίλον μου, διότι μηχανι-

κῶς ἀπέσπασα τὸν σταυρόν, ὅστις ἐκρέματο εἰς τὴν στολήν μου καὶ τὸν ἔρριψα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀνοικτοῦ καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην λιπόθυμος καὶ ἐκτὸς ἐμαυτοῦ ἔπεσα εἰς τὰ ὀπίσω ἐντὸς τῆς ἀγκάλης τοῦ στρατηγοῦ, τοῦ ὁποίου ἄφθονα πλέον ἔρρεον τὰ δάκρυα.

Δὲν ἐνθυμούμαι πλέον ἂν ἐπαγγέλον με τοὺς πόδας μου εἰς τὸ στρατόπεδον ἢ ἂν ὄλως ἀνάσθητον με ἐπανεκόμισαν οἱ στρατιῶταί μου. Ὁ ἰατρός διέταξε νὰ μοῦ δώσουν καταπραϋντικὸν φάρμακον καὶ ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἔμεινα κλινήρης. Ὅταν ἐξύπνησα, εὔρον τόσῃν ἐργασίαν ὅση ἤτο ἰκανὴ νὰ ἀπασχολήσῃ δέκα ἀνθρώπους πάντες οἱ φίλοι ὡς ἐκ συνθήματος εἶχον φαίνεται ἀποφασίσει νὰ με διασκεδάσωσι διὰ τῆς ὑπερβολῆς τῆς ἐργασίας. Οἱ δὲ Ἀραβῆς, οἱ ὁποῖοι βεβαίως δὲν ἦσαν φίλοι, ὑπεσθῆθησαν πρὸς αὐτὸ τοὺς ἄλλους. Μᾶς ἐπετεθήσαν με δυνάμεις φοβεράς· αἱ ἔφοδοι, αἱ ἔξοδοι, ὁ κίνδυνος καὶ ἐν αὐτῷ πημα κοντακίου, τὸ ὁποῖον μοῦ διέσχισε τὴν κεφαλὴν ἠμολογῶ ὅτι ὑπῆρξαν εὐπρόσδεκτα πράγματα εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν τότε εὐρίσκόμην.

Ἐξ ἑβδομάδας μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα μᾶς ἦλθον ἐπικουρίαι ἐκ τῆς Κωνσταντίνης. Ἴνα δὲ ἐνεργήσωμεν τὴν συνένωσιν μας πρὸς τὰς ἐρχομένας ἐπικουρίας, ἐχειράσθη νὰ συνάψωμεν ἀληθινήν μάχην, εὐτυχῶς δὲ ἐπανελήθη οὕτω ἢ πρὸς τὴν Βίσκραν συγκοινωνία μας, ἣτις καὶ δὲν διεκόπη πλέον κατὰ τὸ λοιπὸν διάστημα τῆς ἐκστρατείας. Αἱ ἐκ Γαλλίας ἐπιστολαὶ μοῦ ἐφθάσαν πολυαριθμοὶ καὶ ὄλαι ὁμοῦ, ἡ δὲ χαρὰ μου μετὰ πολυχρόνιον στέρησιν εἰδήσεων ὑπῆρξε τῷ ὄντι μεγάλη. Μεταξὺ τῶν ἄλλων εὔρον καὶ ὀλίγας λέξεις τῆς Κυρίας δὲ Γαρδελύζ. Ἡ μήτηρ ἐκείνη, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἔγραφεν εἰς τὸν υἱὸν της, εὔρε καιρὸν τέλος πάντων νὰ γράψῃ εἰς ἐμέ. Ἐλεγε δὲ ἡ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν διαφυλάττω, τὰ ἑξῆς

« Ἡ Κυρία δὲ Γαρδελύζ εὐχαριστεῖ τὸν Κ. λοχαγὸν Βρουννερ διὰ τοὺς ἐπαίνους τοὺς ὁποῖους τῇ ἔπεμψε σχετικῶς πρὸς τὸν Λεοπόλδον. Τὸν παρακαλεῖ δὲ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ φροντίζη περὶ τοῦ νέου, τὸν ὁποῖον μία φαντασιοπληξία ὥθησεν εἰς ἀξιοθρήνητον ὁδόν, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ὅμως εἶναι πολὺτιμος ἡ ζωὴ, διότι εἶναι ὁ μόνος ἀντιπρόσωπος τοῦ ὀνόματός του. Ὁ Κ. λοχαγὸς Βρουννερ δύναται νὰ εἶναι βέβαιος περὶ τῆς ἐγνωμοσύνης ἐκείνων, οὗς τόσον ὑπεχρέωσεν. »

Αἱ κόμησαι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀγνοοῦν ὅτι εἰς λοχαγὸς τῶν ἐπιτελῶν δὲν εἶναι πρωτόσχυλος καὶ ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τῆς διαταγῆς τῆς ἡμέρας, τὸ ὁποῖον εἶχον στείλει δὲν ἦτο ἀποδεικτικὸν καλῆς διαγωγῆς μαθητοῦ. Οὐδέποτε δὲ δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὸ στάδιον τῶν ὀπλων εἶναι ἀξιοθρήνητος ὁδὸς καὶ εὐχομαι οἱ νεαροὶ εὐγενεῖς μας νὰ μὴ ἐπιδίδωνται ποτὲ εἰς

χειρότερον στάδιον! Τέλος δὲ ἡ τελευταία φράσις ἐφαίνετο ὅτι ὑπέσχετο ἀνταμοιβὴν γενναίαν καὶ ὑπενθύμιζε κατὰ τοῦτο τὰς ὑποσχέσεις μετὰς ὁποίας τελειῶνουν αἱ δημοσιευόμεναι γνωστοποιήσεις πρὸς ἀνεύρεσιν ἀπολεσθέντος σκύλου.

Ἄμα ἀνέγνωσα τὰ ἀνωτέρω εἶπον καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη οὔτε νοήμων εἶναι οὔτε ἀγαθή. Ἡ πρώτη μου σχέσις μετὰ τὸ προάστειον τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ δὲν μοῦ ἄφινε καλὰς ἐντυπώσεις, ἐν ᾗ δὲ ἡ φαντασία μου εἶχε πλάσει ὄλως διαφορὸν τὴν εἰκόνα τῆς κομῆσης, αἱ ὀλίγαι ἐκεῖναι λέξεις μοῦ τὴν ἐξωγράψισαν ἐντελῶς καὶ φυσικώτατα. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὴν κόμησσαν, ἐσκέφθην, τὸ πρᾶγμα διορθῶνεται, θὰ ἀνάψω τὴν πίπαν μου μετὰ τὸ γράμμα της καὶ δὲν ἀξίζει νὰ γείνη πλέον λόγος περὶ αὐτοῦ, ἔχω ὅμως ἐν ἱερὸν καθῆκον νὰ ἐκτελέσω. Ἄφ' οὗ ἐπαναληφθῇ ἢ πρὸς τὴν Βίσκραν συγκοινωνία, θὰ σταλῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἔγγραφο, τὸ ὁποῖον θὰ περιλαμβάνῃ τὰ ὀνόματα τῶν φονευθέντων, ἀνάγκη λοιπὸν, νὰ γράψω καὶ ἐγὼ πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Λεοπόλδου διὰ ἀναγγεῖλω πρὸς αὐτὰς μετὰ τρόπον τὸν θάνατον τοῦ φίλου μου.

Εἶναι βαρὺ πρᾶγμα τὸ νὰ παρηγορῇ τις τοὺς ἄλλους ὅταν ὁ ἴδιος εἶναι ἀπαρηγόρητος. Ἄλλ' ὀπωσδήποτε συνέταξα τὸ γράμμα μου καὶ σὰς διαβεβαίω ὅτι δὲν ἦτο ἄσχημον. Ἐγραψε καὶ ὁ στρατηγὸς μίαν λίαν ἐπαινετικὴν σημείωσιν, καθὼς καὶ πάντες οἱ συναδελφοὶ ἀξιωματικοί. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐσώκλεισα εἰς τὸ γράμμα μου, ἐπρόσθεσα τὰς τελευταίας τοῦ ἀτυχοῦς μου Λεοπόλδου σκέψεις, ἃς ἀντέγραψα ἐκ τῶν χαρτίων του καὶ τὸ πρωτόγραφον τῆς διαθήκης του, διότι τὸ καθαρὸν ἀντίγραφον εὐρίσκετο εἰς τὴν Βίσκραν, ἐσημείωσα δὲ ὅτι θὰ ἔπεμπον καὶ ἐκεῖνο ὅσον τάχιστα καὶ ὑπεσχέθην ὅτι καὶ ὁ ἴδιος, ὅταν θὰ μοῦ ἦτο δυνατόν, θὰ ἰσορευομένη νὰ ἴδω τὰς δύο κυρίας ἵνα καὶ προφορικῶς μεταβιβάσω εἰς αὐτὰς τὰς τελευταίας παραγγελίας τοῦ μακαρίτου. Ἐκαμα τέλος πάντων ὅτι τὸ καθῆκον πρὸς τὸν θανόντα φίλον μου ὑπηγόρευσεν.

Ὁ στρατηγὸς προσέταξε νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν διαθέσιν μου ὄλα τὰ πράγματα τοῦ Λεοπόλδου. Ἐμοίρασα τὰ χρήματα, ἦτοι τέσσαρας χιλιάδας φράγκα, εἰς τοὺς στρατιώτας του, χωρὶς βέβαια νὰ λησμονήσω τὸν Βέλ-Χατζῆν, τὸν ὑπῆρέτην του, ὅστις ἐθεραπεύετο εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Βίσκρας. Τὸ ὄρολόγιόν του ἦτο σταματισμένον ὅταν εἰς ἐκ τῶν νοσοκόμων μοῦ τὸ ἐνεχείρισεν· ἔθεσα τοὺς δείκτας εἰς τὴν ὥραν ἀκριβῶς, καθ' ἣν ἐξέπνευσε, κατὰ τὴν παραγγελίαν του, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ καταστρέψω τὸ ἐλατήριον, ὅπως ἐκεῖνος ἤθελε, διότι ἡ συνθήεια μου δὲν εἶναι νὰ καταστρέφω πράγματα, τὰ ὁποῖα ἄλλος πολὺ ἐκοπίασε διὰ νὰ κατασκευάσῃ. Ἐνέκλεισα τὸ ὄρολόγιον ἐντὸς κιβωτίου καὶ ἐπέγραψα

ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς Κ. δὲ Γαρδελιῆς. Ἐπειτα ἕκαμά ἰδιαίτερον δεμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐποποθέτησα τὸ δακτυλίδιον τοῦ Λεοπόλδου τὸ φέρον τὰ οἰκόσημα του, τὸ προωρισμένον διὰ τὴν δεσποινίδα Ἐλένην, ἔδεσα ἔπειτα χωριστὰ τὰ ἔγγραφα του καὶ χωριστὰ πάλιν τὴν στολὴν, τὴν ὁποῖαν ἐφόρει ὅταν ἐφανεύθη, τὴν μικρογραφικὴν δὲ ἐκείνην εἰκόνα ἐνόμισα ἀσφαλέστερον νὰ κρατήσω ἐπάνω μου, διότι τὸ ἐλεφαντοκόκκαλον εἶναι τὸσον εὐθραυστον καὶ τὸ δέσιμον ἦτο τὸσον λεπτῆς ἐργασίας!

Ἐν τούτῳ τὸ ἔργον μας δὲν εἶχε τελειώσει. Οἱ Ἄραβες ἀνθίσταντο, ἡμεῖς δὲ μὲ ὄλας τὰς ἐπικουρίας, εἴχομεν ἰκανὴν ἐργασίαν. Αὐτὸ δὲ συμβαίνει πάντοτε εἰς τὴν Ἀφρικὴν, νομίζετε ὅτι ἐξέρχεσθε εἰς ἀπλοῦν στρατιωτικὸν περίπατον καὶ ὅμως δὲν ἐπανερχεσθε παρὰ μετὰ ἕξ τὸ ὀλιγώτερον μῆνας καὶ πάλιν ὄχι ὅλοι. Εἰς τὴν ἐκστρατείαν μας ἐκείνην, κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Κ. Μαρκοῦ ἕξ ἑκτακοσίων ἀνδρῶν, ὁ στρατηγὸς δὲν εἶχεν ἐπαναφέρει σῶους παρὰ μόνον τετρακοσίους πεντήκοντα δύο, ὀλίγους δηλαδὴ περισσοτέρους τοῦ ἡμίσεως! Καὶ τὸ λυπηρότερον ὅτι ἡ ἀτυχὴς ἐκείνη ἐκστρατεία δὲν ἔδωκεν εἰς κανένα οὔτε βαθμούς οὔτε παράσημον. Ἦτο ἀνάγκη νὰ μὴ γείνη γνωστὸν ὅτι ἡ γαλλικὴ κυριαρχία εἶχε διατρέξει κίνδυνον εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς Βίσκρας: ὅθεν ἐπὶ ἕξ μῆνας εἰργάσθημεν διὰ τίποτε. Ἦτο πολιτικὴ ἀνάγκη!

Μόλις ἐπανῆλθον, πρῶτόν μου ἔργον ὑπῆρξε νὰ ἀναζητήσω τὴν διαθήκην τοῦ Λεοπόλδου καὶ νὰ τὴν πέμψω εἰς Παρισίους. Ὁ συμβολαιογράφος τῆς οἰκογενείας τρεῖς φορές μού τὴν εἶχεν εὐγενῶς ζητήσῃ, λέγων εἰς ἕκαστον γράμμα του ὅτι ἡ κόμησσα καὶ ἡ δεσποινὶς δὲ Γαρδελιῆς ἦσαν πολὺ περίλυποι, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ μὲ εὐχαριστήσουν διὰ τὴν εὐγένειαν, ἣν πρὸς αὐτὰς εἶχον δεῖξει. Δὲν εἶχον ἐγὼ ἀνάγκην τῶν εὐχαριστιῶν των, ἀλλὰ τὸ ὕφος καὶ ἡ ἀνυπομονησία τοῦ συμβολαιογράφου μού ἐτάραττον τὰ νεῦρα. Τὸ κύριον περιεχόμενον τῆς διαθήκης ἦτο γνωστὸν. Ὁ Λεοπόλδος ἄφινεν εἰς τὴν ἀδελφὴν του εἰκοσιπέντε χιλιάδων φράγκων ἑτήσιον εἰσόδημα· ἀλλὰ, διάβολε! ἡ οἰκογένεια δὲν ἐπερίμενε βεβαίως ἐκεῖνα τὰ χρήματα διὰ νὰ φάγη!

Εἴχομεν δύο μνηῶν ἀνάπαυσιν ἤρχισα νὰ ἐπανακτῶ τὰς προτέρας μου συνθηεῖας, ἀλλ' ἡ καρδιά μου ἦτο κλειστὴ εἰς πᾶσαν χαρὰν, εἰς πᾶσαν εὐχαρίστησιν. Μία καλὴ καὶ ὠραία κόρη, ἡ ὁποία μὲ ἠγάπα μὲ ὅλην τῆς τὴν μικρὰν καρδίαν, μού ἐγεινεν αἴφνης κατὰ πρῶτον ἀδιάφορος, ἔπειτα δὲ καὶ μισητὴ, χωρὶς καὶ ἐγὼ νὰ δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τὸν λόγον. Ἡμεθα σχεδὸν ἠρραβωνισμένοι, ἡ μήτηρ τῆς ἦτο ἀδελφὴ τῆς ἰδικῆς μου, αἱ περιουσίαι μας ἦσαν θαυμασιῶς ἀνάλογοι καὶ οἱ χαρακτῆρες μας ἔτι πλέον. Ἀφ'

ἧς ἡμέρας εἴχομεν δώσει πρὸς ἀλλήλους τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, δὲν ἄφησεν οὐδέ ἐν ταχυδρομεῖον νὰ παρέλθῃ χωρὶς νὰ μού γράψῃ. Ἐγὼ δὲν ἀπῆντων τὸσον τακτικά, ἀλλ' ἤξευρεν ἐκείνη πόσον μὲ καθίστων εὐτυχῆ τὰ γράμματά της, ἠσθάνετο ὅτι τὴν ἠγάπων καὶ ἦτο εὐχαριστημένη. Αἴφνης μίαν ἡμέραν, ἠσθάνθη ἀποστροφὴν πρὸς αὐτὴν αἱ ἀφελεῖς χαριτολογίαι της, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε μού ἐκίνουν τὰ δάκρυα, ἤρχισαν νὰ ταραττοῦν τὰ νεῦρά μου. Εὕρισκον ὅτι ἦτο γελοῖον καὶ ἄτοπον νὰ ἔχῃ τὴν μανίαν νὰ μού πέμπῃ τὰ ἴα τῶν δασῶν μας καὶ τὰ μὴ μὲ λημονῆς τῶν ποταμιῶν μας. Καὶ δὲν περιωριζόμεν μόνον εἰς τὸ νὰ τὴν περιγελῶ καθ' ἑαυτόν, ἤθελα καὶ νὰ μάθῃ τὰς διαθέσεις μου καὶ εὕρισκα σκληρὰν τῷ ὄντι ἠδονὴν εἰς τὸ νὰ τὴν κάμνω νὰ ὑποφέρῃ. Ἐκτοτε ἤμην τακτικὸς εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ ἐλυπούμην ὅτι δὲν ἀπέπλεε συχνότερον τὸ ἀτμόπλοιον τῆς Φιλίππιδι διὰ τὴν Γαλλίαν, διὰ νὰ τὴν κάμνω ὄχι ἄπαξ, ἀλλὰ δις τῆς ἐβδομάδος νὰ πάσχῃ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι θηρίον κακῶς ἡμερωμένον ὅταν τοῦ ἐπανερχεται ἡ ἀγριότης του, δὲν ἔχει ὄρια. Διὰ τοῦτο, φαίνεται, οἱ φονεῖς κτυποῦν ἕως ἐξήκοντα ἢ ἑκατὸν φορές τὸ θῦμά των, τὸ ὁποῖον μὲ τὸ πρῶτον κτύπημα ἔχει ἤδη ἐκπνεῦσει. Ἡ Μαργαρίτα μού ἀποκρίνεται κατὰ πρῶτον μὲ ἀστεϊότητας, τῶν ὁποίων ἡ γλυκύτης μὲ ἐνοχλεῖ, ἔπειτα ἀφίνει ἐλεύθερον τὸν δρόμον εἰς τὸν πόνον της καὶ εἰς τὰ δάκρυά της τέλος ἀναμειγνύεται εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἡ οἰκογένεια. Ἡ κυρία Βρουννερ καὶ ὁ θεῖος Μῶζερ μού γράφουσι καὶ οἱ δύο διὰ νὰ μάθωσιν ἂν εἶχα τρελλαθῆ. Καὶ τῷ ὄντι ἤμην τρελλός! Κάμνω καὶ εἰς τὴν μητέρα μου καὶ εἰς τὸν Μῶζερ μακρὰν ἀπάντησιν, εἰς τὴν ὁποῖαν δηλώω ὅτι δὲν μού ἤρεσκον οἱ μεταξὺ συγγενῶν γάμοι, ὅτι καὶ φυσικῶς εἶναι δυσάρεστα τὰ ἀποτελέσματα τῶν τοιούτων γάμων καὶ ὅτι οὐδεμίαν εἶχον ὄρεξιν νὰ γεννήσω τέκνα κωφάλαλα. Ἀποτέλεσμα τῆς δηλώσεως μου ἐκείνης ἦτο ὅτι ἡ δυστυχὴς Γραϊτχεν καὶ οἱ γονεῖς της ἀπεφάσισαν νὰ δώσουν πέρας ἀποτόμως εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Τὴν ἐνύμφευσαν μὲ ἕνα βιομήχανον τῆς Μυλχούσης, τὸν ὁποῖον πρότερον ἡ ἀγαθὴ κόρη δὲν ἤθελε νὰ ἴδῃ οὔτε ζωγραφιστόν, τὸν ὁποῖον τρεῖς εἶχεν ἀποποιηθῆ καὶ τὸν ὁποῖον ὅμως τώρα ἀγαπᾷ πολὺ.

Θὰ ἐψευδῶμην ἀναισχύντως ἂν σὰς ἔλεγα ὅτι ἤμην εὐχαριστημένος μὲ τὸν ἑαυτόν μου. Ἐπλήρωνα δὲν ἤξεύρω τι διὰ νὰ εὕρω ἀφορμὴν μονομαχίας, ἀλλὰ ποῦ εἰς τὴν Βίσκραν! Ἡ φρουρὰ ἦτο καθ' ὑπερβολὴν μελαγχολικὴ, οἱ ἀξιώματικοὶ ἐχασμῶντο ὁ εἰς κατὰ πρόσωπον τοῦ ἄλλου, αἱ δὲ ἐγγῶροι χορεύτριαί μου ἐνέπνεον φρίκην.

Ἡ μόνη μου εὐχαρίστησις ἦτο νὰ θάπτωμαι ὀλόκληρος εἰς τὰς ἀναμνήσεις τοῦ ταλαιπώρου

ἀκροβολιστοῦ. Κατ' ἐπανάληψιν ἀνεγίνωσκον τὰ ποιήματά του, ἐφυλλομέτρον τὸ ἡμερολόγιόν του, διέτρεχον τὰς ὀλίγας καὶ βραχείας ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας εἶχε λάβει ἐκ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Τότε ἀνεγνώρισα ὅτι ἡ περιβόητος ἐκείνη ἐπιστολή, ἣν εἶχον λάβει παρὰ τῆς κομῆσης δὲν εἶχε γραφῆ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἰδίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Ἑλένης, καθ' ὑπαγόρευσιν βέβαια τῆς μητρὸς της, διότι ἄλλως θὰ ἀπέπνεεν ὀλίγην καρδίαν. Διότι δὲν ἠδυνάμην ἄλλως νὰ τὴν παραστήσω εἰς τὴν φαντασίαν μου τὴν κόρην ἐκείνην παρὰ ἀγαθὴν, εὐφυῆ καὶ πρὸ πάντων χαριτωμένην, ὅπως δηλαδὴ τοσάκις τὴν περιέγραψεν εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός της. Τὴν ἐξετίμων πολὺ, τὴν ἐλυπούμην ὀλίγον, τὴν . . . . εἶναι γελοῖον αὐτό, τὸ ὅποιον θὰ εἶπω . . . . ἤμην ἀνήσυχος περὶ τοῦ μέλλοντος της.

Φαντάσου! τοιαύτη κόρη νὰ εὑρίσκηται εἰς τὰς χεῖρας τοιαύτης μητρὸς! Ἔπρεπε νὰ ἔχη κάνα σύμβουλον, κάνα στήριγμα, κάνα δευτερον ἀδελφόν, μὲ ἄλλους λόγους κάνα ἀναπληρωτὴν τοῦ Λεοπόλδου! Ἡσθάνομην δὲ ἰκανὰς δυνάμεις νὰ ἀναλάβω ἐγὼ τὸ δυσχερὲς ἐκεῖνο ἔργον, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡμεῖς οἱ Ἀλσατοὶ ἔχομεν μίαν μάλιστα ἀδιαφιλονεικῆτον εἰδικότητα, τὴν ἀφοσίωσιν. Μᾶς λέγουσιν ἐμπρός, καὶ τρέχοντες, μᾶς ζητοῦν τὴν ζωὴν μας νὰ θυσιάσωμεν καὶ φονεύομεθα χωρὶς νὰ εἴπωμεν οὔτε οὐφ! Τοιαύτη εἶναι ἡ Ἀλσατία. Καθ' ἐκάστην στιγμὴν ἤρχοντο εἰς τὸν νοῦν μου αἱ σκέψεις καὶ τὰ σχέδια τοῦ Λεοπόλδου περὶ ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζεν ἡ μικρά μας Ἑλένη καὶ ἐζήτουν περὶ ἐμὲ, ἐν πλήρει εὐλικρινείᾳ, ἄνθρωπόν τινα, ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι ἄξιος ἐκείνης. Ἄν ἤθελον τὸ εὔρει, σὰς δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι θὰ τὸν ἐλάμβανον ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ θὰ τὸν ὠδήγουν εἰς τοὺς Παρισίους. Ἡ οἰκογένεια, ἔλεγον καθ' ἑαυτόν, εἶναι ἀληθῶς ἄξια, νὰ μὲ γελάσῃ κατὰ πρόσωπον, ἀλλ' ἀδιάφορον, ἐγὼ θὰ ἔκαμνον τὸ καθήκον μου πρὸς τὴν μνήμην ἐκείνου, ὅστις δὲν ὑπῆρχε πλέον μετὰ τῶν ζώντων.

Ἐν ᾧ δὲ ἐπλήρουν τὸ πνεῦμά μου μὲ τὰ ὄνειροπολήματα ἐκεῖνα, ἡ λήθη ἔκαμνε βραδέως ἐπ' ἐμοῦ τὸ ἔργον της, ἔργον καταστροφῆς, ὅπως ἔλεγεν ὁ Γουζών. Ἡ εἰκὼν τοῦ ἀκροβολιστοῦ ἐσβύνετο κατὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς μνήμης μας, ὡς φωτογραφία ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἥλιον, προέβλεπον δὲ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ εἰκὼν ἐκείνη ἡ τόσο ἀγαθὴ καὶ τόσο ἀξιόλογος ἐμελλεν ἐντελῶς νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καθ' ἣν ὁ παλαιός μου φίλος δὲν θὰ ἦτο πλέον δι' ἐμὲ παρὰ μόνον ἀφηρημένην ἰδέαν ἄνευ μορφῆς, ὃν ἄνευ λόγου. Διὰ τὴν τάχα, ἔλεγον, νὰ μὴ σκεφθῶ ἐγὼ, ὁ ὁποῖος ἤξεύρω νὰ ζωγραφίζω, νὰ διατηρήσω, κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας, καθ' ἃς ἤμην μα-

ζὶ του, ἐν σχεδιάσμα τῆς πεφιλημένης ἐκείνης μορφῆς; Καὶ ἔτρεμον ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐπέπρωτο νὰ τὸν χάσω καὶ δευτέραν φοράν διὰ τῆς λήθης. Ἐν τῇ τοιαύτῃ δὲ ἀγωνίᾳ μου ἡ μικρὰ εἰκὼν τῆς ἀδελφῆς του ὑπῆρξε δι' ἐμὲ ἀληθινὴ ἀνακούφισις. Ὅσον δὲ πλείοτερον καὶ προσεκτικώτερον τὴν παρετήρουν, τόσο ἐν αὐτῇ ἀνεγνώριζον καὶ σχεδὸν εἰπεῖν διέκρινον διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ἐκεῖνα τὰ σημεῖα, καθ' ἃ ἄσχημος ἀδελφὸς ὁμοιάζει πρὸς ὠραίαν ἀδελφὴν. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ καιρὸν καὶ ἐπιμέλειαν πολλήν, ἀλλ' ἐγὼ ἄλλην ἐργασίαν τότε δὲν εἶχον. Καὶ πρῶτον μὲν ἤρχισα νὰ ἀντιγράψω τὸ μικρογράφημα ἀπαράλλακτον διὰ τῆς ὑδατογραφίας, ὅσον δὲ προεχώρου, τόσο ἠῤῥαζανεν ὁ θαυμασμός μου πρὸς τὴν ἀμίμητον τέχνην τοῦ πρωτοτύπου. Ἀδύνατον μοῦ ἦτο νὰ ἀναπαραστήσω καὶ ἀποδώσω τὸ ἄνθος ἐκεῖνο τῆς νεότητος, τὴν λάχνην ἐκείνην τῶν ὠραίων καρπῶν, τοὺς ὁποίους ἡ δρόσος περιβάλλει, ἐκεῖνο τὸ μικροσκοπικὸν πτέρωμα, τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ ἡ ἀφῆ ἀπὸ τῶν λεπτοτάτων πτερῶν τῶν χρυσαλλιδῶν. Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας μὲ ἀπῆλπιζεν ἡ ἀντιγραφή τῆς εἰκόνας ἐκείνης, ἐν ἐκάστη δὲ χρήσει τοῦ χρωστικῆς ἐνόουν τὴν ἀνικανότητα καὶ τὴν ἀμάθειάν μου. Ἐσκεπτόμην ὅτι μόνον γυνὴ καὶ μήτηρ ἠδύνατο τόσο λεπτοφυῶς νὰ ζωγραφίσῃ μιᾶς κόρης τὴν καλλονήν. Ἀλλὰ τέλος πάντων, διὰ νὰ μὴ τὰ πολυλογῶ, κατώρθωσα νὰ ἐπιαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Λεοπόλδου καὶ κατήρτισα οὕτως ἀτελὲς μὲν βέβαια, ἀλλ' ὅπως ἴσως ἀρκετὸν πιστὸν διὰ μολυβδίδος ἀπεικόνισμα τοῦ φίλου μου.

Διὰ τούτου δὲ τοῦ τρόπου διεσκεδάξα τὸν καιρὸν μου, χωρὶς ὅμως νὰ λησμονῶ ὅτι ἐχρεώστων ἀκόμη νὰ κάμω μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ. Ἀλλ' ὅμως ὡσάκις ἐφανταζόμην τὸν Κάρολον Βρουῦννερ εἰσερχόμενον εἰς τὰς αἰθούσας τῶν Γαρδελύξ, ἐνόμιζα ὅτι μοῦ ἔχουν αἴφνης ψυχρὸν ὕδωρ ἐπὶ τῆς ῥάχους καὶ ἠσθάνομην φοβερὸν κνισμὸν καθ' ὅλην τὴν κεφαλὴν, ἀπ' αὐτῆς τῆς ρίζης τῶν τριχῶν. Εἶμαι φύσει δειλὸς ἐν τῇ πρὸς τὰς κυρίας συναναστροφῇ καὶ βεβαίως τὰ τοιαῦτα φυσικὰ ἐλαττώματα δὲν διορθῶνται εὐκόλως. Δὲν μὲ ἐφοβίζε τόσο ἡ παροιμιώδης τῆς κομῆσης ὑπερηφάνεια, ὅσον ἡ ἰδέα ὅτι ἐμελλον νὰ ἴδω τὴν μικρὰν Ἑλένην κλαίουσαν τὸν ἀδελφόν της. Καὶ ἄλλοτε μὲν μὲ ἔτυπεν ἡ συνειδησις διότι εὐρισκόμην ἀκόμη εἰς τὴν Βίσκραν, ἐν ᾧ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶχον ἤδη ἐξαμήνον ἄδελφον, ἄλλοτε δὲ ἐπάσχιζα νὰ πείσω τὸν ἑαυτόν μου ὅτι καλλίτερον ἦτο νὰ ἀναβάλω ἀκόμη τὸ μελετώμενον ταξιδίδιον. Ἡ ἀφίξις μου θὰ ἀφύπνιζε τὴν λύπην τῆς οἰκογενείας δὲν ἦτο λοιπὸν προτιμότερον νὰ περιμεῖνω ἀκόμη ἕως οὗ τὰς εὔρω μᾶλλον παρηγορημένας; Ἀλλ' ἂν πᾶ-

λιν ἤθελον πολὺ βραδύνει, αἱ ἀναμνήσεις ἐκεῖναι αἱ λυπηραί, τὰς ὁποίας μετ' ἐμοῦ ἐκόμιζον δὲν ἔμελλον τάχα νὰ ἀναξέσωσι πληγὰς μολίς ἐπουλωθείσας; Δὲν ἤξευρον τέλος πάντων τί νὰ κάμω καὶ κἀνένα δὲν εἶχον, τὸν ὁποῖον νὰ συμβουλευθῶ, διότι κἀνένα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λεοπόλδου δὲν εἶχον κρίνει ἄξιον νὰ κάμω φίλον τόσον στενόν, ὥστε νὰ δύναμαι νὰ ἀνακοινῶνω πρὸς αὐτὸν τοιαύτης φύσεως μυστικά.

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν εὐρισκόμην ἀπορίαν, ὅτε ὁ στρατηγὸς Γερχάρδ, συμπολίτης καὶ ἀνάδοχος μου, μοῦ ἐπρότεινε νὰ ὑπάγω πρὸς ἐντάμωσίν του εἰς Σιδί-βέλ-Ἀββίς. Ὁ διαγγελεύς του, ὁ Δυλόν, εἶχεν ἀποθάνει ἀπὸ κακοήθη πυρετόν, ὑπῆρχε δὲ ἐλπίς ὅτι θὰ ἐγίνετο μία ἐκστρατεία ἐπὶ τῶν ὄριων τοῦ Μαρόκου. Ἡ πρότασις τοῦ στρατηγοῦ μὲ ἔσωσεν ἀπὸ τῆς ἀμφιβολίας, διότι ἡ ὑπηρεσία προτιμᾶται πάσης ἄλλης σκέψεως. Ἀπῆλθον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπὶ τέσσαρας ὅλους μῆνας περιέμενον τὴν εὐλογημένην ἐκείνην ἐκστρατείαν, ἡ ὁποία καὶ δὲν ἐγένεεν. Ὁ ἀνάδοχος μου ἐνόησε, φαίνεται, ὅτι σκέψις τις ὄλων ξένη πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν μὲ ἔβασάνιζεν· ὅθεν, μίαν πρωΐαν, μετὰ τὴν ἀναφοράν, μοῦ εἶπεν: Ἐγὼ παραγγελίας τινὰς διὰ τὴν Ἀλσατίαν, λάβε ἐξάμηνον ἄδειαν, ἐτοιμάσου καὶ πῆγαινε· χαιρετίσματα καὶ εἰς τοὺς ἰδιικούς σου καὶ εἰς τοὺς ἰδιικούς μου.

Ἀπέρχομαι καὶ φθάνω εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Λούβρου. Ἡ μήτηρ μου μ' ἐπερίμενε εἰς τὸ Ὄβερναί. Μαθούσα τὸ πότε εἶχον ἀναχωρήσει ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, ἤξευρε φυσικὰ κατὰ ποῖαν ἡμέραν καὶ κατὰ ποῖαν ὥραν ἔμελλε νὰ μὲ ἀσπασθῇ. Ἦτο λοιπὸν ἀδύνατον νὰ διατρέψω ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ἡμέραν πλειότερον εἰς Παρισίους χωρὶς νὰ τὴν λυπήσω· ὁ καιρὸς μὲ ἔπνιγε καὶ ἦτο ἀνάγκη ἀπολύτος ἢ νὰ κάμω τὴν ἐπίσκεψίν μου ἐντὸς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν εἶχον φθάσει εἰς Παρισίους, ἢ νὰ μὴ τὴν κάμω δι' ὅλου. Λαμβάνω λοιπὸν, καθὼς λέγομεν, τὸ θάρρος μου μὲ τὰς δύο μου χεῖρας καὶ ἀποφασίζω νὰ ὑπάγω μετὰ μεσημβρίαν εἰς τῆς Κυρίας δὲ Γαρδελύξ. Ἐπειδὴ τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀποσκευῶν μου μοῦ ἤρχοντο μὲ μικρὰν ταχύτητα δὲν εἶχον μαζί μου πολιτικὴν ἐνδυμασίαν, ἀλλ' ἡ στολή μου, δὲν ἦτο μὲν ὅλως δι' ὅλου νέα, ἀλλ' ὅπως δὴποτε εὐρίσκετο εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ ἡδυνάμην ἐξαιρέτα νὰ παρουσιασθῶ μὲ αὐτήν. Ἐν ᾧ δὲ ἐβουρτσίζομην μόνος μου, διότι οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ ξενοδοχείου δὲν ἤξευρον ποτὲ νὰ κάμουν ὅπως πρέπει τὰς τοιαύτας ἐργασίας, ἐνθυμούμην τὴν φράσιν τοῦ δυστυχοῦς μου φίλου· νὰ βουρτσίξῃσαι καὶ νὰ περιμένῃς!

Εἶχε παρέλθει ἐν ἔτος καὶ ὀκτῶ ἡμέραι, ἀφ' ὅτου τὸν εἶχον ἴδει θνήσκοντα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ εἰδησις περὶ τοῦ θανάτου του δὲν εἶχε φθάσει παρὰ δύο μῆνας βραδύτερον, ὑπελόγιζα ὅτι ἡ Κ. δὲ

Γαρδελύξ καὶ ἡ κόρη της θὰ ἐφόρου ἀκόμη τὰ ἡμιπένηθιμα. Ἐν ᾧ δὲ ἐμέτρων τὰ δεματία μου, παρεσκευάζον καὶ τὰς φράσεις μου. Εἶχον τρία μικρὰ, τὸ ὠρολόγιον, τὸ δακτυλίδιον καὶ τὸ μικρογράφημα, ἐν μεσαῖον, τὰ ἔγγραφα καὶ ἐν μέγα, τὴν στολήν. Τὰ λαμβάνω μαζί, διότι ἀπὸ ἐνὸς ἡδὴ ἔτους κἀνείς ἄλλος δὲν τὰ εἶχεν ἐγγίσει καὶ ἐπιβαίνω ἀμαξῆς, ἥτις ἐστάθμευεν ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ ξενοδοχείου. Δίδω εἰς τὸν ἀμαξηλάτην τὴν διεύθυνσιν καὶ λέγω εἰς αὐτὸν νὰ κρούσῃ τὴν θύραν. Ἄλλ' ἄμα ἐφθάσαμεν, εἶδομεν ἀνοιχτὴν τὴν θύραν, ἔξωθεν δὲ μεγαλοπρεπεῖς ἀμαξᾶς, αἱ ὁποῖαι περιέμενον.

Ἵπηρετής ἐν πολυτελεῖ στολῇ, ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ἄμα ἡ ἀμαξα ἐστάθη, ἤνοιξε τὴν θυρίδα καὶ μὲ τρόπον ἐπιτετηδευμένον μὲ ἠρώτησεν ἂν ἡ ἐπίσκεψίς μου ἦτο διὰ τὴν Κ. δὲ Γαρδελύξ. Naί, τοῦ λέγω καὶ κατέρχομαι κρατῶν τὰ δεματία μου. Εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ἐγείρονται ἄμα μὲ εἶδον εἰσελθόντα τρεῖς ἢ τέσσαρες πάλιν βλακειδεῖς ὑπηρεταί, οἱ ὁποῖοι ἐκαμάρωνον τὰς στιλοβούσας περόνας τῶν ὑποδημάτων των. Εἰς ἐξ αὐτῶν παραλαμβάνει ἀμέσως τὸν μανδύαν μου, ἄλλως δὲ δεύτερος ἐτοιμάζεται νὰ λάβῃ τὰ δεματία μου, ἀλλὰ μὲ ἐν μου βλέμμα τὸν στέλλω πάλιν εἰς τὸ θρανίον του νὰ καμαρώσῃ τὰ ὑποδήματά του. Βλέπω τότε καὶ παρουσιάζεται ἐν εἶδος κουνადίου μὲ μαῦρον φράκον καὶ μὲ εἰσάγει εἰς μίαν πρώτην αἴθουσαν, ἔπειτα εἰς μίαν ἄλλην καὶ πάλιν εἰς μίαν τρίτην, ἐκεῖ δὲ τοποθετεῖται ἐνώπιόν μου καὶ μοῦ λέγει μὲ τόνον φωνῆς ἐμπιστευτικόν·

« Ἠξέυρει ὁ κύριος ὅτι εἶναι ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν δέχεται ἡ Κυρία κόμησσα;

— Δὲν τὸ ἤξευρα, ἀλλὰ τὸ μανθάνω εὐχαρίστως διότι οὕτω εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὴν ἴδω. »

Τὸν βλέπω τότε νὰ παρατηρῇ μετὰ περιεργείας τὴν στολήν μου καὶ οἱ καπνοὶ μοῦ ἀναβαίνουν εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἡμῖν ἐτοιμος νὰ τὸν ἐρωτήσω ἂν ἐπεθύμει καλλίτερον νὰ εἰσέλθω γυμνός, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ τόνον ταπεινὸν ἠρώτησεν ἀμέσως, ποῖον θὰ ἔχη τὴν τιμὴν νὰ ἀναγγείλῃ.

« Τὸν λοχαγὸν Κάρολον Βροῦννερ . . . ὄχι, ὄχι . . . δὸς καλλίτερον τὸ ἐπισκεπτήριόν μου εἰς τὴν Κυρίαν κόμησσαν. Εἶχον λάβει τὴν πρόνοιαν νὰ ἔχω μαζί μου τὸ ἐπισκεπτήριόν μου, ὅπου μετὰ τὸ ὄνομά μου εἶχον προσθέσει τὰς λέξεις κομιστῆς τῶν τελευταίων ἀποχαιρετισμῶν τοῦ Λεοπόλδου. »

Ἐπὶ τοῦ κατωφλίου μὲ ἔκαμεν αἴφνης νὰ σταθῶ τὸ ἄκουσμα ἡχηροῦ καὶ παρατεταμένου γέλωτος. Δὲν ἤθελον, δὲν ἡδυνάμην νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν εὐθυμον ἐκείνην αἴθουσαν ὡς λυπηρὸν φάσμα, μέλλον ἀπαισιῶς νὰ διακόψῃ τοὺς ἤχους τῆς χαρᾶς.

Ὁ φρακοφόρος ἐκόμισε τὸ ἐπισκεπτήριόν μου

καὶ ἐπανελθὼν μοῦ εἶπεν εὐγενῶς ὅτι « ἡ Κυρία κόμησσα βαθέως συνησθάνθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Κ. λοχαγοῦ, ἀλλ' ἔχουσα τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπισκέψεις θὰ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ αὐριον κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν.

— Εἰπέ, παρακαλῶ, ὅτι ἔφθασα σήμερον τὴν πρωΐαν ἐνεκα καθήκοντος, τὸ ὁποῖον ὠρίσθη αὐτοπροσώπως νὰ ἐκτελέσω καὶ ὅτι ἀναχωρῶ ἀπόψε εἰς τὰς ὀκτῶ καὶ ἡμίσειαν διὰ τοῦ τραίνου τοῦ Στρασβούργου. »

Ὁ ἀγγελιαφόρος μοῦ ἔκαμε καὶ πάλιν τὸ μικρὸν του ταξείδιον καὶ ἐπανῆλθε.

« Ἄν ὁ Κ. λοχαγὸς εὐαρεστῆται νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ ἕως εἰς τὸ hodoir τῆς Κυρίας κομησσης, ἡ κυρία δύναται νὰ δώσῃ πέντε λεπτῶν συνέντευξιν εἰς τὸν κύριον. . . . »

Ἦμην ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸν θυμὸν μου. Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἤξιωνε νὰ παραχωρήσῃ πέντε λεπτῶν συνέντευξιν εἰς ἐμέ, ὁ ὁποῖος θὰ ἔδιδά προθύμως τὴν ζωὴν μου ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ της. Εἰσέρχομαι εἰς τὸ hodoir τῆς γραίας κομφεουμένης, τὸ ὁποῖον ἦτο θαυμασιῶς παρεσκευασμένον διὰ νὰ ἀμαυρῶνῃ τὸ φῶς καὶ νὰ καλύπτῃ οὕτω τὰς καταστροφάς, τὰς ὁποίας ὁ χρόνος εἶχεν ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς κυρίας. Μετὰ ἓν λεπτὸν τῆς ὥρας ἀκούω θόρυβον ὑφασμάτων ὅμοιον πρὸς τὸν ψίθυρον τῆς θαλάσσης· ἐνόμιζες ὅτι ἦτο ὠκεανὸς μεταξωτῶν ἐξεγειρόμενος ὑπὸ τῆς τρικυμίας τῆς κριολίνας. Τὸ φόρεμα παρουσιάζεται, ἦτο χρώματος μαλαχοειδοῦς. Ἡ κυρία εἶχε προχρονολογήσει τὸ πένθος της διὰ νὰ τὸ καταστήσῃ βραχύτερον! Παρατηρῶ τὴν ὄψιν της, ἦτο ὑπομειδῶσα καὶ τὸ βλέμμα της ἦτο βλέμμα μιᾶς Δουβαρρῦ τεσσαρακοντούτιδος!

Ἄχ! ἂν τοῦλάχιστον ἠδύναμην πρὸς παρηγορίαν μου νὰ εἶπω ὅτι ἔχω ἴσως λάθος, ὅτι πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι τῶ ὄντι ἡ μήτηρ τοῦ Λεοπόλδου! Ἀλλὰ δυστυχῶς τοῦ ὁμοιάζειν εἰς τὴν ἐντέλειαν, ἀφ' οὔτου εἶχεν ἀρχίσει νὰ γηράσκῃ. Εἰς τὸ πρόσωπόν της τὸν ἀνεγνώριζον τὸν δυστυχῆ, ὀλιγώτερον μὲν κολακευμένον, ἀλλὰ τόσον ζωντανόν, ὅσον καὶ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς ἀδελφῆς του.

Ἐστάθη ὀρθία, ἐν ᾧ ἐγώ, ὀρθιος ἐπίσης ἐνώπιόν της, ἐξήγουν τοὺς λόγους, δι' οὓς εἶχον ἔλθει νὰ τὴν ταράξω.

« Λοιπὸν, κύριε, μοῦ εἶπε κομφεουμένη, τὸν ἐγνώρισατε τὸν καυμένον τὸν Λεοπόλδον;

— Ναί, κυρία μου, ἀπεκρίθη, καὶ δὲν εἶναι πολλοί, ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν καὶ τὸν ἐξετίμησαν ἐπὶ τῆς γῆς. »

Νέφος διῆλθε πρὸ τοῦ μετώπου της. Εἶχον ἴσως πολὺ προχωρήσει μὲ τὴν πρώτην λέξιν, ἀλλ' ἐκείνη εἰς μίαν στιγμὴν φαίνεται ὅτι ἐσκέφθη ὅτι ἀνάρμοστον εἶναι νὰ ἀποκρίνεται τις εἰς τὰς ἀνοησίας τῶν κατωτέρων του. Ἐλαβε λοιπὸν ἀμέσως ὕφος εὐγενοῦς συγκαταβάσεως καὶ μοῦ

εἶπε μὲ φωνὴν συρομένην, ὅπου οὐδεμία συγκίνησις διεκρίνετο.

« Βεβαίως εἶχε λαμπρὰ προτερήματα· ὁ θάνατός του ἀφίνει μέγα κενὸν εἰς ἡμᾶς. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἀλλόκοτος ἦτο ἡ φαντασιοπληξία του νὰ ὑπάγῃ νὰ φονευθῇ μεταξύ τῶν ἀγρίων, ἐν ᾧ εἶχεν ὅλα τὰ μέσα νὰ ζήσῃ εὐδαίμων εἰς τοὺς Παρισίους. Ἄν εἶχεν ἀκούσει τὰς συμβουλὰς μᾶς, θὰ ἔζη βεβαίως ἀκόμη.

— Ἐξεύρω, κυρία, ὅτι δὲν ἦθε εὐνοϊκὴ πρὸς τὸ στάδιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐκλέξει, μοῦ τὸ εἶχεν εἶπει, διότι τὰ πάντα μοῦ ἔλεγε καὶ γνωρίζω ὅλα τὰ οἰκογενειακά του. Ἀνέγνωσα ὅλας τὰς ἐπιστολάς, δηλαδὴ ἐκείνας, τὰς ὁποίας σὰς ἔγραφε. . . . »

Ἐκοκκίνισεν ἀκούσασα τὸν ἔμμεσον ἐκεῖνον ψόγον, τὸν ὁποῖον τῆς ἔκαμνα. « Καλὰ! ἐσκέφθη, τὸ πρῶτον κτύπημα ἔσχεν ἀποτελεσματικόν, ἄς κτυπήσωμεν καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ ἄς ἴδωμεν τέλος πάντων ἂν δὲν ὑπάρχῃ τι ἀνθρώπινον εἰς τὸ βάθος τῆς κατακλείστου ἐκείνης καρδίας. » Ἀλλ' ἐκείνη δὲν μοῦ ἔδωκε καιρὸν νὰ ἐπαναλάβω τὸ κτύπημα, εἶχεν ἐτοιμὴν τὴν ἀπόκρισιν.

« Τῶ ὄντι, εἶπεν, ἡ ἐγεμυθία δὲν τὸν ἐχαρακτήριζεν, εἶχε τὸ ἐλάττωμα ἀπροσέκτως νὰ κάμνῃ λόγον περὶ πάντων. . . . Ἐἴπετε, κύριε, ὅτι σὰς ἀνέθεσε;

— Νὰ ἀσπασθῶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν του, ἔπειτα δέ. . . .

— Ἐπιτρέψατε νὰ θεωρήσω τὴν παραγγελίαν ὡς ἐκτελεσθεῖσαν. Ἐχετε ἄλλο τι;

— Μάλιστα, κυρία! ἰδοὺ τὸ ὠρολόγιόν του, τὸ ὁποῖον μοῦ εἶπε νὰ σταματήσω ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του, ἵνα ἡ τελευταία του σκέψις. . . .

— Καλὰ, καλὰ, κύριε, ἐννοῶ ἡ ἰδέα εἶναι πολὺ λεπτὴ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προέλθῃ παρὰ ἐξ ἀριστοκρατικῆς ψυχῆς. Βαθύτατα τοῦτο μὲ συγκινεῖ, διότι μαρτυρεῖ ὅτι ἡ προστυχία τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποία τὸν περιστοίχιζον, δὲν εἶχε δυνηθῆ νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο παιδίον. . . . Ἀλλὰ τὸ ὠρολόγιον τοῦτο εἶναι χρονόμετρον ἀξίας, ἂν καλῶς ἐνθυμούμαι, ἴσως δὲ θὰ σὰς ἦτο εὐχάριστον νὰ τὸ κρατήσετε εἰς ἀνάμνησίν του;

— Ἐχω ἤδη ὅσα ἐνθυμήματα ἠθέλησε νὰ μοῦ ἀφήσῃ, τὸ δὲ ὠρολόγιον τὸ προσδιώρισε δι' ὑμᾶς, θὰ ἦτο ἀσέβεια νὰ τὸ λάβω ἐγώ.

— Καλὰ. Ἄλλο τίποτε;

— Ὅχι, κυρία, θὰ εὑρετε ἐδῶ ὅλα τὰ χαρτία τοῦ υἱοῦ σας, τὸ ἡμερολόγιόν του, τὰς δύο ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας ἔγραψε πρὸς τὴν ἀδελφὴν του καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀπερχόμενος ἐκ τῆς Βίσκρας καὶ

τὰ ποιήματά του, διότι δὲν ἀγνοεῖτε, πιστεῦώ, ὅτι ἦτο ποιητής.

— Δυστυχῶς! Ἐκάμομεν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν διὰ νὰ διορθώσωμεν τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἐλαττώμα.

— Ἄλλ' εἶχεν εὐφυῖαν, κυρία, καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἀληθῶς σᾶς ἐγχειρίζω τώρα.

— Μήπως εἰσθε καὶ σεῖς ποιητής, κύριε;

— Ὅχι, κυρία, ἐγὼ εἶμαι ἄνευ ἐλαττώματος. . . . Ἀὐτὴ τέλος εἶναι ἡ στολή, τὴν ὁποῖαν ἐφόρει τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του εἶναι κηλιδωμένη ἀπὸ τὸ αἷμα του καὶ αἱ τρύπαι τὰς ὁποίας ἔχει θὰ σᾶς μαρτυρήσωσι μὲ πόσῃ γενναϊότητα. . . . »

Ἐστάθην ἕως ἐκεῖ διὰ νὰ σπουδάσω τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ φέρῃ ἡ φράσις μου. Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι εἶχον κτυπήσει εὐαίσθητον σημεῖον τῆς καρδιακῆς χώρας. Ἐξωγκώθη τὸ στῆθος, διεστράφησαν τὰ χεῖλη, οἱ ὀφθαλμοὶ ἤρχισαν νὰ ἀνοίγοκλείουσιν ὑπῆρχον δάκρυα ὑπὸ τὸν βράχον. «Κλαῦσε, λοιπόν, ἐφώνουν καθ' ἑαυτὸν, ἀπόδειξέ μου ὅτι εἶσαι γυνὴ ἀπὸ σάρκα καὶ ὅστα, πλασμένη ἀπὸ τὸν αὐτὸν πηλόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς καὶ δυναμένη, ὅπως καὶ ἡμεῖς, νὰ ὑποφέρῃς! νὰ πάσχῃς! Τότε, διάβολε, θὰ σοῦ ἀνοίξω τὰς ἀγκάλας μου καὶ θὰ θεωρήσω ὅτι ἀνήκεις καὶ σὺ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα! »

Ἄλλὰ δυστυχῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη διὰ κακὴν μοῖραν ὁ βρυγμὸς τῶν τροχῶν μιᾶς ἀμαξῆς ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς αὐλῆς. Ἡ κυρία δὲ Γαρδελιῦ ἐνθυμήθη ἀμέσως ὅτι εὕρισκετο ἐν παραστάσει καὶ ὅτι τὰ δάκρυα δὲν ἀρμόζουσι εἰς τὰς κυρίας τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς. Ὑψώσε τὰ ὄμματα καὶ διὰ μέσου τῶν χρωματιστῶν παραπετασμάτων διέκρινε δὲν ἤξεύρω τίνος ὑψηλοῦ ὑποκειμένου τὴν ἀμαξάν. Ἰσως δὲ καὶ τὸ λογικόν της αἰφνιδίως ἀποψυχρανθὲν τὴν ἔκαμε νὰ συλλογισθῇ ὅτι ἡ αἰματόφυρτος στολή θὰ ἐπέφερε στενοχωρίαν καὶ λύπην ἀνυπόφορον καὶ ὅτι διὰ τοιαῦτα λείψανα δὲν ὑπάρχει θεοὺς κατάλληλος ἐντὸς τοῦ πλήρους κομφοτεχνημάτων καὶ ῥοδοξύλων ἐκείνου ἐνδιαϊτήματος. Διὰ νὰ μὴ τὰ πολυλογῶ, ἀνέστειλε τὰ δάκρυά της καὶ μετήλλαξε τὴν φυσιογνωμίαν της.

Ἐσκέφθη νὰ τὴν ἐξαναγκάσω νὰ ἴδῃ καὶ νὰ ἐγγίσῃ τὰ λυπηρὰ ἐκεῖνα ἀποδύματα τοῦ υἱοῦ της, ἀλλ' ἡ κόμησσα εἶχεν ἤδη ἐντελῶς συνέλθει εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐν ᾧ ἐμελλον νὰ σχίσω τὸ χάρτινον περιδέμα, μὲ διέκοψεν, ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν οἰκτρῶς μορφαζούσα καὶ ἀναπνεύουσα καταπραῦντικὴν τινα ἀπὸ κομψοῦ φαλιδίου ὀσμῆν, ἀνέκραξεν.

«ὦ! σᾶς παρακαλῶ, κύριε, θὰ μὲ κάμετε νὰ μὲ πιάσουν τὰ νεῦρά μου! Ἅρατέ τα αὐτά, σᾶς παρακαλῶ κάμετέ τα ὅ,τι θέλετε, δότε τα ἐκ μέρους μου εἰς κανένα πτωχὸν ἀξιώματικόν!

— Ἡ κυρία μου, ἀπεκρίθη, οὐδέποτε ἀξιωματικὸς εἶναι πτωχός, διότι ἤξεύρει πάντοτε ποῖος εἶναι ὁ μισθὸς του καὶ κατ' αὐτὸν κανονίζει τὰς ἀνάγκας του. . . . . Ταπεινότητος δούλος σας! »

Ἐξηρχόμην λησμονήσας εἰς τὸ βάθος τοῦ θυλακίου μου τὰς ἄλλας παραγγελλίας καὶ ἐξέτεινον ἤδη τὴν χεῖρα πρὸς τὴν λαβὴν τῆς θύρας, ὅτε ἡ λαβὴ συνεστράφη μόνη της καὶ ἡ θύρα ἠνοήθη. Ὁπισθοχωρῶ ἐκπληκτος καὶ περίφοβος ἐνεκὰ φωτοβόλου ἐμφανίσεως ἡ ἔκστασις καὶ ὁ θαυμασμὸς μὲ κάμουν νὰ χάσω τὴν κεφαλὴν καὶ ἀσυνειδήτως ἀνακραξῶ.

«Ἄ! ἡ Ἐλένη μας!»

Ἡ Ἐλένη μας, ἡ ὁποία ἦτο μεγάλη καὶ μεγαλοπρεπῆς κόρη, μὲ κεραυνοβολεῖ μὲ ἐν της ἀλαζονικὸν βλέμμα καὶ θέτει μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ τὸ διάστημα μιᾶς ὑποκλίσεως. Συνέρχομαι, καὶ προσπαθῶ νὰ τὴν κάμω νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶχον εἶπει πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἦτο φυσικώτατον μὲν εἰς εἶπει πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἦτο φυσικώτατον μὲν εἰς Βίσιραν, ἀτοπώτατον δὲ εἰς τοὺς Παρισίους. Ψιθυρίζω συγκεχυμένως λέξεις ἐξηγήσεως, ἀναμνήσεων, αἰσθημάτων καὶ παρουσιάζω τέλος πρὸς αὐτὴν τὸ δακτυλίδιον καὶ τὸ μετάλλιον τοῦ ἀδελφοῦ της, τὰ ὁποῖα ἐκείνη λαμβάνει χωρὶς νὰ ἀποβάλῃ τὴν ἀπότομον τῆς στάσεώς της καὶ τὸ κατάφυχρον τοῦ ὕφους της. Ἡ μήτηρ μὲ παρετῆρει μὲ τρόπον, ὁ ὁποῖος ἐσήμαινεν Ἐχετε ἀκόμη καὶ ἄλλα νὰ εἴπετε; Χαιρετῶ καὶ φεύγω, ὁ μανδύας μου ρίπτεται μόνος του ἐπὶ τῶν ὤμων μου καὶ ὅταν πλέον αἰσθάνωμαι τὸν ἑαυτὸν μου ἔξω τοῦ μεγάρου, ἀναπνέω ἀφθῶνως ἀέρα καθαρὸν καὶ κτυπῶ μὲ τὸν πόδα τὸ ἔδαφος ἐξ ἀπελπισίας!

Εἶχα δίκαιον ἢ ἄδικον; κρίνετε μόνου σας.

Κάνεις δὲν εἶχεν ὄρεξιν νὰ συζητήσῃ πρὸς τὸν ἀγαθὸν Βρουννερ, ὅστις ἐφαίνετο τόσον βαθέως συγκεκινημένος. Ἄλλ' ὅταν ἐξήλθομεν τοῦ κafenείου ἤκουσα τὸν Γουζὼν νὰ λέγῃ πρὸς τὸν Φιτζ-Μούρ.

«Θέλεις νὰ ἴδῃς ἓνα λοχαγὸν ἐν ἀπορίᾳ; Ἅρατε τὸν Βρουννερ κατὰ μέρος καὶ μάθε του ὅτι ἐπὶ δεκαοκτῶ μηνῶν ἐρωτεύετο μέχρι μανίας τὴν δεσποινίδα δὲ Γαρδελιῦ χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃ.»

Πλουσίως τις θέλων νὰ δικασθῇ τὸν Θωμᾶν Μῶρον, δικαστὴν ἐπὶ τίνος ὑποθέσεως του, ἐπέμψεν αὐτῷ δύο πολυτιμοτάτας ἀργυρᾶς φιάλας. Ὁ Μῶρος, πληρώσας αὐτάς ἐκ τοῦ καλλίστου τῶν ἐν τῇ οἰναποθήκῃ του οἴνων, τὰς ἔδωκεν αὐτῆς εἰς τὸν ὑπρέτην τοῦ ἀπροστειλαντος εἰπὼν αὐτῷ: «Εἰπέ εἰς τὸν κύριόν σου, ὅτι ἡ οἰναποθήκη μου εἶνε πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν σου».